

XARXA NATURA 2000

EL GOVERN ES PLANTEJA LLOGAR LES FINQUES INCLOSES DINS LES ZONES D'ESPECIAL PROTECCIÓ DE LES AUS (ZEPA) DEL CANAL SEGARRA-GARRIGUES

La Generalitat de Catalunya planteja ara, en comptes de compensacions econòmiques per la més que probable impossibilitat de regar en les finques incloses al projecte del Canal Segarra-Garrigues i afectades pels espais de la "Xarxa Natura 2000", llogar les finques. Aquesta seria la "solució màgica" que ara treuen per a intentar esborrar el mal triàngol que suposa als empresaris agraris de les zones estepàries de Lleida perdre l'oportunitat magnífica de millorar la productivitat i la desmembració de tot un projecte en el qual s'hi ha gastat hores de projectes i milers de diners.

Per les notícies que han sortit a la premsa sembla ser que el precedent d'aquesta actuació seria les compensacions econòmiques que es duen a terme en les finques properes a l'aeroport d'Alguaire (entre 100 i 400 •/hectàrea i any per un total de 370 hectàrees) o les fixades al Pla Pilot de conservació de Bellmunt.

Però com deia un conegut periodista d'una televisió local: "Alerta!!". De moment tampoc ha transcendit gaire de quin tracte és el que proposa l'Administració. A nosaltres, tot i així, ja se'ns plantegen moltes incògnites: només seran fin-

ques incloses dins la "Xarxa Natura 2000" o poden ser d'altres de veïnes, per quan de temps es preveu el lloguer, si la compensació econòmica és sempre la mateixa o hi hauran barems en funció de l'aprofitament actual o del que se li doni a la finca, si el lloguer s'actualitzarà anualment –és important pel cas que la durada del tracte sigui considerable-, a què es compromet l'Administració – seguirà duent a terme conreus de secà, mantindrà la fertilitat acumulada als camps, ho deixarà erm, mantindrà un adient estat fitosanitari i de control de les males herbes, etcètera- i d'altres. Com veieu els dubtes plantejats són prou com per a mirar-s'ho tot plegat amb lupa. Però encara n'hi ha més.

D'acord amb la nova Llei 1/2008 de Contractes de Conreu -que va entrar en vigor el 3 d'abril de 2008- l'Administració de la Generalitat de Catalunya es converteix, pel sol fet de ser arrendatària de finques, en el que s'anomena jurídicament "conreador directe i personal" (article 6.3 de la Llei 1/2008 de Contractes de Conreu). I per aquest fet "automàtic" ja se li atorguen certs drets i prerrogatives. Entre d'altres, el dret d'adquisició preferent (article 43.1 de la Llei 1/2008 de Contractes de Conreu), exercit en les figures del temp-

teig i del retracte. Això significa, bàsicament, que l'Administració té preferència per adjudicar-se la finca llogada en cas que el propietari se la vulgui vendre a un tercer.

Així com per a altres persones jurídiques –com ara cooperatives agràries, societats agràries de transformació, comunitats de béns- que volguesin exercir aquest dret d'adquisició preferent, i fossin arrendatàries, caldria que dins el seu objecte social hi constés específicament aquesta activitat agrària i la majoria dels seus membres haurien de ser persones que obtinguin un 25% de la renda total de l'agricultura i el 50% el dediquin a l'activitat agrícola (article 6.2 de la Llei 1/2008 de Contractes de Conreu). En canvi, per a les Administracions públiques i per a les entitats de custòdia del territori, no se'ls exigeix aquesta demostració. Una diferenciació que no hem entès mai i que des dels tràmits parlamentaris, l'INSTITUT AGRÍCOLA ha demanat la seva nul·litat.

Un altre aspecte al qual caldrà estar molt atent és el que fa referència als drets de Pagament Únic que tingui la finca. Si no es diu res en contra, el simple contracte d'arrendament regulat i sotmès a la Llei 1/2008 de Contractes de Conreu inclou la cessió dels drets de producció agrària a l'arrendatari (article 2). Per la qual cosa cal aclarir si el lloguer que ara "ofereix" l'Administració, inclou la cessió temporal dels referits drets o no. Així mateix, donat que per a percebre els ajuts vinculats als drets cal complir els compromisos i obligacions que implica la condicionalitat, en especial els ambientals, també en el tracte haurà de veure's qui s'obliga a fer-ho. Pensem que pot comportar efectes "perversos" o "de retruc" quan es doni el cas, sempre possible, que l'arrendatària –Administració- incompleixi els compromisos adquirits amb la Unió Europea. En aquest cas la conseqüència directa és la no percepció dels ajuts, però demés, i aquí ve la gravetat, pot representar la pèrdua total dels drets "perpètuament"

per no haver estat "admesos" o "declarats". Apart, evidentment, la quantia de la renda hauria d'anar relacionada amb qui percep l'ajut de la Política Agrícola Comuna, si la propietat o l'Administració. Per que potser amb aquesta segona opció – la percep l'Administració- es compensa la primera, i el que es tracta és que ambdues parts hi surtin beneficiades, no només una.

Malgrat no és l'assumpte que ens tracta directament, no volem deixar de parlar, ni que sigui de resquitllada, del tema de la custòdia del territori. Entenem que hi està força vinculat, com veureu. Ens referim a una forma de gestió del territori, prevista a l'article 40 de la Llei 1/2008 de Contractes de Conreu. Actualment hi ha incloses en aquesta forma jurídica un total aproximat de 211.337 hectàrees a l'àmbit de Catalunya-Illes Balears-Andorra, segons l'Inventari de la Xarxa de Custòdia del Territori d'octubre de 2009. En aquest cas el propietari de la finca arrenda la finca a una entitat de custòdia del territori, per un període de temps concret i a canvi d'una retribució. Teòricament l'entitat durà a terme actuacions de gestió per a protegir o conservar la finca. Però cal remarcar que apart dels tractes que es pactin, l'entitat arrendatària també té el dret de tempteig i retracte, mentre duri l'arrendament (article 6.4 de la Llei 1/2008 de Contractes de Conreu).

Poc encara sabem al respecte de tot plegat, i en especial d'aquestes noves formes de gestió/arrendament del territori agrari català, però el que sí tenim clar és que tenim per objectiu informar-vos dels pros i contres de tot plegat. Cadascú haurà de prendre l'opció personal, patrimonial i empresarial que cregui oportuna, l'INSTITUT AGRÍCOLA no podrà fer-ho per vosaltres, però us assessorarem en el que calgui. La iniciativa privada i la llibertat de direcció i gestió de l'empresa i patrimoni agrari ha de prevaldre enfront a la "direcció pública".